

Memorie van toelichting bij het voorontwerp van decreet houdende diverse wijzigingsbepalingen betreffende het decreet betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp en het decreet betreffende de integrale jeugdhulp

A. Algemene toelichting

De bepalingen m.b.t. het decreet Integrale jeugdhulp en het decreet rechtspositie die zijn opgenomen in het voorliggende voorontwerp van decreet, betreffen het rechtzetten, uitklaren, verbeteren of aanpassen van een aantal materiële zaken conform de praktische uitvoering.

De bepalingen uit het voorliggende voorontwerp van decreet m.b.t. het decreet bijzondere jeugdbijstand, hebben als doel dit laatste decreet zoveel als mogelijk te integreren in het decreet integrale jeugdhulp.

De wijzigingen aan het decreet van 21 juni 2013 houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, betreffen een aanpassing in functie van de Algemene Verordening Gegevensbescherming.

B. Bespreking advies Raad van State

Op 28 mei 2018 verleende de Raad van State zijn advies nr. 63.059/3 over het voorontwerp van decreet houdende diversie wijzigings- opheffings- en overgangsbepalingen aangaande het decreet betreffende het jeugddelinquentierecht. Hierna volgt een bespreking van het gevolg dat gegeven wordt aan dit advies van de Raad van State.

De bespreking van het advies van de Raad van State dient voor wat betreft de artikelen waardoor bestaande regelgeving, wordt gewijzigd, opgeheven of aangepast als gevolg van het voorontwerp van decreet betreffende het jeugddelinquentierecht samen gelezen te worden met het voorontwerp van decreet betreffende het jeugddelinquentierecht, zoals het definitief werd goedgekeurd op de Vlaamse regering van 13 juli 2018.(VR 2018 1307 DOC.0823/2BIS. De artikelen die onmiddellijk het gevolg zijn van het voorontwerp van decreet betreffende het jeugddelinquentierecht werden hierin opgenomen. Hiermee werd gevolgd gegeven aan het advies van de Raad van State onder punt 20. Dit heeft ook tot gevolg dat het opschrift van het voorliggend voorontwerp werd aangepast naar "voorontwerp van decreet houdende diverse wijzigingsbepalingen betreffende het decreet betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp en het decreet betreffende de integrale jeugdhulp".

Gevolg gevend aan het advies van de Raad van State onder punt 17 wordt een kind- en jongereneffectrapport opgemaakt met betrekking tot het voorliggend voorontwerp van decreet. Gelet op het uitgebreide voortraject inzake het tot stand komen van een Vlaamse visie inzake de aanpak van jeugddelinquentierecht, waarbij alle stakeholders intensief betrokken werden, het advies van de SAR WGG op het voorontwerp van decreet betreffende het jeugddelinquentierecht, de adviezen uit zowel justitiële, academische hoek als vanuit kinderrechtenperspectief en de betrokkenheid van de uitvoerende actoren werd evenwel zoals voorgesteld door de Raad van State onder punt nummer 18 geen bijkomend advies van de SAR WGG ingewonnen. Dit ook gemotiveerd vanuit de vaak technische finaliteit van het wijzigingsdecreet of het opnemen van beleidskeuzen die al in andere adviezen of fora, zoals het raadgevend comité jeugdhulp zijn besproken.

Gelet op de nakende fusie tussen agentschap Jongerenwelzijn en Kind en Gezin, waarbij het Fonds Jongerenwelzijn wordt opgeheven, wordt beslist om de bepalingen met betrekking tot het Fonds Jongerenwelzijn niet over te nemen in het decreet integrale jeugdhulp. De artikelen

54 tot en met 75 uit het voorontwerp van decreet worden geschrapt. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan het advies van de Raad van State onder de punten 23 tot en met 57. De aanpassingen aan de artikelen van voorliggend voorontwerp van decreet ten gevolge van het advies van de Raad van State worden opgenomen in de artikelsgewijze bespreking.

C. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting

Artikel 2

Naar aanleiding van het decreet van XXX betreffende het jeugddelinquentierecht moet in artikel 606 wetboek van Strafvordering, de verwijzing naar artikel 57bis van de wet van april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade, vervangen worden door een verwijzing naar artikel 38 van het decreet van XXX betreffende het jeugddelinquentierecht.

Artikel 3

Gelet op de uitbreiding van het toepassingsgebied van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp naar de minderjarigen die onder de toepassing van het decreet van XXX betreffende het jeugddelinquentierecht vallen wordt de titel van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp aangepast, zodat de uitbreiding van het toepassingsgebied ook duidelijk uit de titel van dit decreet blijkt.

Het decreet van 7 mei 2004 is niet van toepassing op minderjarigen waarvan een beslissing tot uithandengeving is genomen. De betrokken valt na een beslissing tot uithandengeving immers niet meer onder het decreet betreffende het jeugddelinquentierecht. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan het advies van de Raad van State onder punt 36.

Artikel 4

Er wordt in het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp nergens melding gemaakt van de sociale dienst voor gerechtelijke jeugdhulpverlening. Aangezien dit decreet reeds toegepast wordt door de sociale dienst jeugdrechtsbank, verduidelijken we het toepassingsgebied.

Artikel 5

Met de inwerkingtreding van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp werden alle verwijzingen naar de trajectbegeleiding aangepast naar het ondersteuningscentrum jeugdzorg. In artikel 10 van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp werd dit echter vergeten. Bij deze wordt dit rechtgezet.

Artikel 6

Er is een discrepantie tussen artikel 22, §2, vierde lid van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp en artikel 77, §2, tweede lid van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp. Beide artikelen regelen de toegang tot het dossier voor de minderjarige waardoor de discrepantie voor verwarring zorgt. Deze discrepantie wordt opgelost door artikel 22, §2, vierde lid te vervangen door artikel 77, §2, tweede lid, zodat in beide artikelen hetzelfde gezegd wordt. Hierbij werd op aanwijzen van de Raad van State (punt 39) nog een aanpassing doorgevoerd en werd "het eerste vonnis van de jeugdrechter" vervangen door "de eerste beschikking van de jeugdrechter of het eerste vonnis van de jeugdrechtsbank".

Artikel 7

Er wordt in het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp nergens melding gemaakt van de sociale dienst voor gerechtelijke jeugdhulpverlening. Aangezien dit decreet reeds toegepast wordt door de sociale dienst voor gerechtelijke jeugdhulpverlening, verduidelijken we het toepassingsgebied met de nieuwe formulering "in alle contacten met de jeugdhulp en de sociale dienst jeugdrechtbank".

Artikel 8

Artikel 6, eerste lid, van het decreet van 21 juni 2013 wordt vervangen om in overeenstemming te zijn met de (overeenkomstige bepalingen van de) algemene verordening gegevensbescherming.

Daarnaast wordt artikel 6, vijfde lid van het decreet van 21 juni 2013 vervangen. Er wordt gebruik gemaakt van artikel 23, lid 1, i), van de algemene verordening gegevensbescherming om een uitzondering toe te kennen op de rechten van personen wier persoonsgegevens door de Meldpunten worden verwerkt. Dit geldt zowel voor de personen die een aanmelding hebben gedaan als voor de personen die in de aanmelding worden vermeld.

De Meldpunten verwerken gegevens conform artikel 4 van het decreet via de telefoon of via een ander communicatiemiddel dat de Vlaamse Regering kan bepalen. De Meldpunten werken zo laagdrempelig en hebben net tot doel om anonieme meldingen mogelijk te maken. Wanneer een persoon beslist om zich te identificeren is er echter geen enkele manier om te verifiëren of deze persoon is wie hij beweert te zijn. Zo is een scenario mogelijk waarbij een persoon in het kader van een (v)echtscheidingsprocedure een melding doet van intrafamiliaal geweld door de partner. Daarbij kan verder in de echtscheidingsprocedure de aanmelding bij het Meldpunt worden opgevraagd, hoewel er dus geen zekerheid is dat de betrokken gegevens wel door de juiste persoon werden gemeld. Gelet op het feit dat het correct identificeren van de aanmelder de doelstelling van het Meldpunt – anoniem melding kunnen doen – zou ondermijnen, kunnen de rechten van de aanmelder in het kader van de verwerking van persoonsgegevens niet gewaarborgd worden.

De rechten en verplichtingen uit de algemene verordening gegevensbescherming gelden ook niet ten opzichte van de personen die in de aanmelding worden vermeld. Dit zou de goede werking van het Meldpunt ondermijnen en rechten en vrijheden van bepaalde personen kunnen schaden.

De rechten en verplichtingen in de artikelen 12 tot en met 22 van de algemene verordening gegevensbescherming gelden dus niet voor de aanmelder en de personen vermeld in de aanmelding met betrekking tot gegevens die door de Meldpunten worden verwerkt.

Zo heeft de persoon die in de aanmelding wordt vermeld bijvoorbeeld voor deze gegevens geen recht om op de hoogte gesteld te worden van welke gegevens over hem worden verwerkt (artikel 14 algemene verordening gegevensbescherming) en geen recht op inzage (artikel 15 algemene verordening gegevensbescherming).

Er wordt wel een waarborg ingevoegd om ervoor te zorgen dat de rechten van de betrokkene worden beschermd. Die bestaat erin dat personen die hun identiteit bewijzen terecht kunnen bij de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens, vermeld in artikel 10/1 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, om hun rechten uit artikel 12 tot en met 22 van de algemene verordening gegevensbescherming (bv. het inzagerecht en het recht op rectificatie) uit te oefenen. Daartoe moet een persoon zijn identiteit bewijzen. Daarbij kan de toezichthoudende autoriteit enkel aan de betrokken persoon meedelen dat de verificaties zijn gebeurd. Dit betekent dus dat de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens, vermeld in artikel 10/1 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer aan deze persoon niet zal meedelen of het Meldpunt gegevens over hem bijhoudt en welke gegevens dat zijn, maar wel dat de nodige voorwaarden rond de bescherming bij de verwerking van persoonsgegevens worden gegarandeerd door het Meldpunt. Deze regeling is gebaseerd op de regeling uit artikel 13 van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens.

Artikel 9

De definities in artikel 2, §1 van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp worden aangevuld met de definities uit het decreet van 7 maart 2008 inzake de bijzondere jeugdbijstand. Aangezien een aantal artikelen uit dit decreet overgeheveld worden naar het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp dienen immers ook de definities hieraan aangepast te worden.

Daarnaast wordt de definitie van minderjarige, in punt 36° aangepast, om te voldoen aan de EU-richtlijn 2011/93/EU.

Daarnaast wordt de naam van de sociale dienst voor gerechtelijke jeugdhulpverlening gewijzigd. De nieuwe naam luidt 'sociale dienst jeugdrechtbank'. De sociale diensten nemen zowel opdrachten op zich binnen het kader van het decreet betreffende de integrale jeugdhulp (gerechtelijke jeugdhulpverlening) als binnen het kader van het decreet van XXX betreffende het jeugddelinquentierecht. We wensen het onderscheid, maar waar nodig de complementariteit, van beide sporen op alle vlakken zoveel als mogelijk door te trekken. Hierbij lijkt een verwijzing naar de term jeugdhulpverlening in de naam van deze diensten niet meer aangewezen. Hiermee wordt tegemoetgekomen aan het advies van de Raad van State onder de punten 40 en 43.

Artikel 10

Er wordt een nieuw artikel 2/1 ingevoegd in het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp waarin het recht op een vertrouwenspersoon in de contacten met de jeugdhulp en met de sociale dienst voor ouders en opvoedingsverantwoordelijken wordt vastgelegd, in navolging van hetgeen opgenomen werd in de beleidstekst 'Jeugdhulp 2.0': "Voor de vertrouwenspersoon voor ouders komt er een regeling in het decreet integrale jeugdhulp waarin zijn statuut en mandaat vastgelegd worden".

Er werd een voorbeeld genomen aan artikel 24 van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige, waarin het recht op bijstand voor de minderjarige wordt vastgelegd. Er werd een extra voorwaarde toegevoegd, nl. de vertrouwenspersoon van de ouders, respectievelijk opvoedingsverantwoordelijke moet een andere vertrouwenspersoon zijn dan deze van de minderjarige, om te vermijden dat de vertrouwenspersoon gewrongen komt te zitten tussen de ouder(s) en de minderjarige. Gevolg gevend aan het advies van de Raad van State onder punt 44 worden de woorden "voor gerechtelijke jeugdhulpverlening" geschrapt.

Artikel 11

Het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 1997 tot regeling van de erkenning en de subsidiëring van de centra voor integrale gezinszorg is opgeheven door het besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 1994 inzake de erkenningsvoorwaarden en de subsidienormen voor de voorzieningen van de bijzondere jeugdbijstand en tot opheffing van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 1997 tot regeling van de erkenning en de subsidiëring van de centra voor integrale gezinszorg. Artikel 3, §1, punt 1° wordt hieraan aangepast.

Artikel 3, §1, punt 6° wordt vervangen door een verwijzing naar het decreet van XXX betreffende het jeugddelinquentierecht. De bepalingen met betrekking tot de gemeenschapsinstellingen worden immers uit het decreet van 7 maart 2008 inzake bijzondere jeugdbijstand gehaald. Als men de time out nog wil kunnen toepassen voor VOS-jongeren, moet dit weergegeven worden in het toepassingsgebied van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp.

Artikel 12

Met de overheveling van een aantal van de bepalingen uit het decreet van 7 maart 2008 inzake bijzondere jeugdbijstand in het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp moest ook het doel van de bijzondere jeugdbijstand zijn plaats krijgen binnen de missie van de integrale jeugdhulp.

Artikel 13

Met betrekking tot de voortgezette jeugdhulpverlening zorgt de huidige formulering voor een verkeerde interpretatie. Er wordt dan ook gekozen voor een herformulering, waardoor dit interpretatieprobleem wordt rechtgezet.

Er kan voortgezette jeugdhulpverlening aangevraagd worden onder de voorwaarde dat iemand voor de leeftijd van achttien jaar een aanvraag heeft ingediend om jeugdhulpverlening te krijgen. Als er voor de leeftijd van achttien jaar een dergelijke aanvraag is ingediend, dan kan deze persoon zowel voor als na de leeftijd van achttien jaar een aanvraag tot voortgezette jeugdhulpverlening indienen. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan het advies van de Raad van State onder punt 46.

Artikel 14

Het betreft de rechtzetting van een verkeerde verwijzing.

Artikel 15

De koppeling tussen versnelde indicatiestelling en toewijzing (VIST) enerzijds en urgente situatie anderzijds leidt tot verwarring omdat niet alle situaties die opgesomd worden in artikel 28 vallen onder de noemer 'urgente situatie'. Ze leiden echter wel allen tot een versnelde werking van de toegangspoort, ofwel op niveau van indicatiestelling ofwel op niveau van jeugdhulpregie, of beiden. Het Besluit van de Vlaamse Regering van 21 februari 2014 betreffende de integrale jeugdhulp verduidelijkt verder de werking van de toegangspoort in elke van de specifieke situaties, en die procedure houdt rekening met het verschil in urgentie. Gezien de procedures zoals uitgewerkt in het Besluit van de Vlaamse Regering van 21 februari 2014 betreffende de integrale jeugdhulp ongewijzigd blijven, is het niet nodig om de noemer 'urgente situatie' te behouden in het decreet. Het creëert immers de indruk dat bepaalde vormen van hulp enkel kunnen aangevraagd worden in een urgente situatie – terwijl dit niet altijd zo is. Bijvoorbeeld: Een specifieke actie is een manier om laagdrempelige ondersteuning die gezinnen met beperkte draagkracht niet zelf kunnen financieren, door de overheid te laten financieren zodat er geen beroep gedaan moet worden op meer ingrijpende jeugdhulp. Gezien het preventieve karakter zijn dit meestal geen situaties waar sprake is van urgentie, maar een specifieke actie wel noodzakelijk is om de draagkracht van het gezin te versterken.

Artikel 16

Artikel 29 van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp regelt de rechtstreekse toegang tot de toegangspoort. De rechtstreekse toegang met de voorwaarden zoals deze nu omschreven wordt in artikel 29 van het decreet van 12 juli 2013 maakt de volledige invoering van de persoonsvolgende financiering onmogelijk. Met het oog op de inwerkingtreding van de persoonsvolgende financiering voor minderjarigen zorgen we er dan ook voor dat de rechtstreekse toegang mogelijk wordt in alle gevallen, met delegatie aan de Vlaamse Regering om de voorwaarden voor deze toegang vast te leggen.

Artikel 17 en 19

Er moet verduidelijkt worden dat het gaat over bij de gemandateerde voorzieningen aangemelde dossiers.

Artikel 18

Artikel 39 van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp zorgt voor heel wat discussie: De term 'tegensprekelijk debat' zorgt immers voor verkeerde verwachtingen van de cliënten uit, die iets anders verwachten dan wat er eigenlijk geboden wordt. Daarom wordt er nu gesproken over een gesprek en wordt er verduidelijkt wie daar aanwezig is en wat de bedoeling van dit gesprek is.

Artikel 20

De zinsnede "Als vermeld in paragraaf 1" lijkt overbodig, aangezien er aan iedereen een consult geboden wordt die contact opneemt met het crisismeldpunt.

Artikel 21 en 22

Er wordt een nieuw artikel 48 decreet integrale jeugdhulp geïmplementeerd waarbij de gerechtelijke maatregelen gemoduleerd worden, zoals gevraagd aan de Vlaamse Regering in punt 13°, b) van de resolutie van 8 juli 2015 houdende aanbevelingen voor een verbeterde organisatie en werking van integrale jeugdhulp.

Met de modulering gieten we nu de praktijk in regelgeving, aangezien de maatregel die door de jeugdrechter werd opgelegd altijd eerst vertaald moest worden naar de toepasselijke functie en typemodule. Nu moet deze stap niet meer gezet worden, aangezien de jeugdrechter meteen de correcte functie en eventueel ook de toepasselijke typemodule kan opleggen. Het is hoegenaamd niet de bedoeling om de mogelijkheden van de jeugdrechter in te perken. Gevolg gevend aan het advies van de Raad van State (punt 50) worden alle mogelijk op te leggen maatregelen apart vermeld en de maximale duur op waarvoor de maatregelen kunnen opgelegd worden. Daarnaast wordt een artikel 48/1 decreet integrale jeugdhulp ingevoegd, waarbij benadrukt wordt dat pleegzorg bij uithuisplaatsing steeds de eerste overweging moet zijn. Gevolg gevend aan het advies van de Raad van State (punt 51) wordt het ontworpen artikel 48/1 aangepast zoals voorgesteld. De verwijzing naar het decreet pleegzorg wordt voluit geschreven en niet afgekort tot "het decreet pleegzorg". De Raad van State stelt in het advies onder punt 50.3 de vraag naar verduidelijking bij het begrip 'functies'. Deze definitie is reeds terug te vinden in het Besluit van de Vlaamse Regering van 9 december 2005 betreffende de modulering in de integrale jeugdhulp. Het voorontwerp wordt op dit punt niet aangepast.

Artikel 23

Deze verwijzing wordt aangepast in het kader van de overheveling van de artikelen uit het decreet van 7 maart 2008 inzake bijzondere jeugdbijstand.

Artikel 24 tot en met 26

Gezien de wijzigingen die aan artikel 48 van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp worden doorgevoerd moeten de verwijzingen in deze artikelen worden rechtgezet.

Artikel 27 en 28

De naam van de sociale dienst voor gerechtelijke jeugdhulpverlening wordt gewijzigd. De nieuwe naam luidt 'sociale dienst jeugdrechtbank'. De sociale diensten nemen zowel opdrachten op zich binnen het kader van het decreet betreffende de integrale jeugdhulp (gerechtelijke jeugdhulpverlening) als binnen het kader van het decreet van XXX betreffende het jeugddelinquentierecht. We wensen het onderscheid, maar waar nodig de complementariteit, van beide sporen op alle vlakken zoveel als mogelijk door te trekken. Hierbij lijkt een verwijzing naar de term jeugdhulpverlening in de naam van deze diensten niet meer aangewezen. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan het advies van de Raad van State.

Artikel 29

De jeugdhulp in Vlaanderen is met de start van het decreet betreffende de integrale jeugdhulp grondig hertekend. Na de start van het decreet IJH (1/3/14), de uitrol van het door de Vlaamse Regering goedgekeurde actieplan jeugdhulp (6/2/15) en de resolutie aangaande jeugdhulp (8/7/15) werd de operationele aanpak van de jeugdhulp bijgestuurd. Met het neerleggen van de beleidstekst "naar een 2.0-aanpak voor de jeugdhulp in Vlaanderen" in maart 2016 brengen we deze verschillende aanpassingen bijeen. Omdat deze aanpak enkel kans tot slagen heeft als alle acties gekoppeld worden aan duidelijke verantwoordelijkheden en een gestroomlijnde aansturing, werd de governance van de integrale jeugdhulp vereenvoudigd. Er werd ad-hoc een comité opgericht voor deze gezamenlijke aansturing (ACO). Daardoor werd het managementcomité IJH zonder voorwerp.

De vereenvoudiging van de governance van de integrale jeugdhulp zit hem, behalve in de aansturing, ook in het toewerken naar één intersectoraal adviesorgaan, wat gerealiseerd werd door het Raadgevend Comité van Jongerenwelzijn intersectoraal samen te stellen.

Met de beslissing van de Vlaamse Regering van XX om – teneinde te komen tot een meer geïntegreerd en effectiever beleid ten aanzien van kinderen, jongeren en hun gezinnen - om een proces op te starten om Kind en Gezin, Jongerenwelzijn en een deel van de bevoegdheden van het VAPH te integreren in één agentschap, wordt duidelijk dat deze aansturing in het nieuwe agentschap zal liggen. Beslissingen die dit agentschap overstijgen worden tevens voorgelegd aan het managementcomité van het beleidsdomein WVG.

Artikel 30

Gelet op de overheveling van de IROJ ondersteuners van het departement WVG naar het agentschap Jongerenwelzijn wordt er geen vertegenwoordiging meer voorzien en kan punt 9° opgeheven worden.

De wijziging aan punt 10° vloeit voort uit de wijzigingen die voortvloeien uit het decreet van 18 november 2016 houdende de vernieuwde taakstelling en gewijzigde financiering van de provincies. De provincies nemen sinds 1 januari 2018 immers niet langer persoonsgebonden bevoegdheden op. Deze bevoegdheden zijn overgekomen naar de Vlaamse Gemeenschap waardoor de vertegenwoordiging van de provinciale overheid in het Intersectoraal Regionaal Overleg Jeugdhulp geschrapt mag worden.

Artikel 31

Het toekennen van bijkomende middelen door jeugdhulpregie heeft als voorwaarde een voorgaande prioritering en escalatie naar de hoogste prioriteit. Deze voorwaarde vormt een probleem voor minderjarigen die reeds in een voorziening zitten, maar waar bijkomende middelen noodzakelijk zijn om de hulpverlening te continueren. Er is immers al hulp opgestart en de voorziening is, mits injectie van bijkomende middelen bereid om de hulp verder te zetten. Gezien prioritering en escalatie naar de hoogste prioriteit enkel zinvol is om opstart van hulp af te dwingen, is dit in dossiers waar de continuïteit bedreigd is, geen zinvolle tussenstap. Het inzetten van de bijkomende middelen is echter wel zeer zinvol voor deze minderjarigen omdat anders de continuïteit van hun jeugdhulptraject in het gevaar is. Gezien de doelstelling van het decreet om continuïteit te verzekeren, is het wenselijk om ook hier expliciet te waarborgen dat we trajecten waar de continuïteit bedreigd is, kunnen versterken met bijkomende middelen.

Artikel 32

Het hoofd van het agentschap Kind en Gezin fungeert niet meer als verwerkingsverantwoordelijke voor de Vertrouwenscentra Kindermishandeling. Het betref hier een tijdelijke bepaling die nu geschrapt moet worden. Het zijn nu de Vertrouwenscentra Kindermishandeling zelf die verantwoordelijk zijn voor de verwerking van persoonsgegevens.

Artikel 33

Er wordt in artikel 77 van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp nog steeds verwezen naar de vroegere, strengere voorwaarden voor de vertrouwenspersoon. Artikel 77 van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp werd dus niet aangepast aan de versoepeling van de voorwaarden voor een vertrouwenspersoon van de minderjarige in het decreet rechtspositie. Dit wordt hierbij rechtgezet en de uitbreiding wordt gemaakt naar de vertrouwenspersoon voor ouders en opvoedingsverantwoordelijken.

Gelet op opmerking 39 van het advies van de Raad van State bij artikel 31 van het voorontwerp, voeren we eenzelfde wijziging door in artikel 77 van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp. Anders zaten we opnieuw met een discrepantie tussen artikel 22 van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp en artikel 77 van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, wat we met de voorgestelde wijziging in artikel 31 van het voorontwerp net wilden wegwerken.

Iedereen kan zich bij het uitoefenen van het recht op toegang tot zijn dossier laten bijstaan door een door het beroepsgeheim gebonden persoon of een vertrouwenspersoon, die overeenkomstig de toepasselijke regelgeving werd aangeduid. Een van de belangrijkste punten hierbij is dat, de persoon die zich laat bijstaan, zich volkomen op zijn gemak voelt bij

de persoon die hij verkiest om deze bijstand te verlenen. Als we het hebben over een door het beroepsgeheim gebonden persoon, dan is het moeilijk om hierbij functies vast te leggen waaruit een persoon die bijstand wil, kan kiezen. Het is niet aan de decreetgever om te bepalen bij wie een persoon die zich wil laten bijstaan bij het uitoefenen van zijn toegangsrecht zich voldoende veilig voelt om deze soms moeilijke opdracht aan te kunnen. Het komt wel toe aan de decreetgever om een vorm van beveiliging in te voeren, om er voor te zorgen dat deze vaak zeer gevoelige gegevens met de nodige vertrouwelijkheid en omzichtigheid worden benaderd. Net daarom is deze mogelijkheid om zich te laten bijstaan door een door het beroepsgeheim gebonden persoon ingeschreven.

Er wordt geen gevolg gegeven aan het advies van de Raad van State (punt 59) om een lijst op te nemen van functies die gebonden zijn door het beroepsgeheim en waardoor iemand zich kan laten bijstaan wanneer hij of zij het toegangsrecht wil uitoefenen.

Artikel 34

De naam van de sociale dienst voor gerechtelijke jeugdhulpverlening wordt gewijzigd. De nieuwe naam luidt 'sociale dienst jeugdrechtbank'. De sociale diensten nemen zowel opdrachten op zich binnen het kader van het decreet betreffende de integrale jeugdhulp (gerechtelijke jeugdhulpverlening) als binnen het kader van het decreet van XXX betreffende het jeugddelinquentierecht. We wensen het onderscheid, maar waar nodig de complementariteit, van beide sporen op alle vlakken zoveel als mogelijk door te trekken. Hierbij lijkt een verwijzing naar de term jeugdhulpverlening in de naam van deze diensten niet meer aangewezen.

Artikel 35 en 36

Voorzieningen die gespecialiseerd zijn in de opname of de begeleiding van minderjarigen, die naar hen verwezen worden in het kader van dit decreet moeten door de Vlaamse Regering erkend worden.

Voorzieningen die gespecialiseerd zijn in de opname of de begeleiding van minderjarigen binnen het kader van het beveiligend verblijf, die naar hen verwezen worden in het kader van dit decreet, moeten door de Vlaamse Regering erkend worden. Het gaat hier over beveiligend aanbod, dat voorzien wordt voor een zeer specifieke groep minderjarigen, die in hun eigen belang, bijvoorbeeld omwille van ernstig weglooptgedrag of verblijf in een uiterst negatieve of gevaarlijke context, tijdelijk uit hun omgeving moeten worden weggehaald. Doel van dit beveiligend verblijf is de minderjarige en de context terug begeleidbaar krijgen en te komen tot een voldoende veilige leefsituatie zodat (her)aansluiting bij de reguliere hulpverlening en re-integratie in de maatschappij mogelijk is. Binnen dit beveiligend verblijf wordt structureel extra ondersteuning geboden en wordt er zeer individualistisch gewerkt met de minderjarigen.

De Vlaamse Regering stelt ten aanzien van de voorzieningen een aantal kwalitatieve eisen. De erkenningsvoorwaarden die de Vlaamse Regering kan vaststellen, slaan op de kwaliteit en kwantiteit van de personeelsomkadering, op vereisten inzake materiële infrastructuur, het opleidingsniveau van de personeelsleden en de desgevallend multidisciplinaire samenstelling van bepaalde equipes, de leefomstandigheden of begeleidingsvoorwaarden die aan de minderjarigen geboden worden, het pedagogische concept van waaruit minderjarigen benaderd worden en de middelen die hiervoor worden ingezet. Met een programmatie van de voorzieningen zal de Vlaamse Regering het aanbod van de voorzieningen spreiden over de regio's.

Er wordt daarnaast een delegatie voorzien aan de Vlaamse Regering, waardoor voorzien wordt in een procedure tot intrekking van de erkenning, wanneer de erkenningsvoorwaarden die in paragraaf 2 zijn opgenomen, niet worden nageleefd.

Er wordt tevens een rechtsgrond voorzien voor het verwerken van gerechtelijke en medische gegevens, zodat de voorzieningen, met het oog op de veiligheid van de minderjarigen die er begeleid worden of er verblijven, een uittreksel uit het strafregister en eventueel een medisch geschiktheidsattest kunnen opvragen bij hun personeelsleden. Gevolg gevend aan het advies

van de Raad van State (punt 62 en 63) wordt verduidelijkt over welk gezondheidsgegeven het gaat in het ontworpen artikel 78/2, §3, van het voorontwerp van decreet, met name een medisch attest van de personeelsleden, de vrijwilligers en de andere personen die in de voorziening verblijven.

De voorzieningen worden, net als alle andere voorzieningen die binnen het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, voor een onbepaalde duur erkend. Dit past binnen een ruimer traject van deregulering en van responsabilisering. Er wordt van initiatiefnemers verwacht dat ze zich als sociale ondernemer profileren, inclusief de verwachting dat ze een strategisch meerjarenbeleid gaan voeren, wat niet verzoenbaar is met het verlenen van erkenningen van bepaalde duur.

Een dynamische opvolging door Zorginspectie (via algemene, thematische en focusinspecties) en door het IVA Jongerenwelzijn op basis van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 1994 inzake de erkenningsvoorwaarden en de subsidiënormen voor de voorzieningen van de bijzondere jeugdbijstand, zoals het werd gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 14 februari 2014, zorgt ervoor dat de werking en de kwaliteit van de voorzieningen continu gemonitord wordt. De regelgeving bevat ook voldoende handvatten voor een remediëringsbeleid, met als ultieme sanctie het intrekken van de erkenning.

Deze mogelijkheid werd enerzijds gecreëerd om (rechts)gelijkheid met het door andere agentschappen erkende en gesubsidieerde aanbod (vb. multifunctionele centra van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap en de centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning van Kind en Gezin) op het terrein van de jeugdhulp) dat allemaal voor onbepaalde duur erkend is te scheppen. Ook de centra voor geestelijke gezondheidszorg, de centra voor algemeen welzijnswerk, ... zijn alle voor onbepaalde duur erkend.

Anderzijds, binnen het ruimere traject inzake responsabilisering van de voorzieningen van de bijzondere jeugdbijstand en het geven van impulsen aan de private initiatiefnemers om zich als sociale ondernemers te profileren, is het verlenen van erkenningen van bepaalde duur een verkeerd signaal. Er wordt van die initiatiefnemers verwacht dat ze een strategisch meerjarenbeleid gaan voeren, terwijl ze formeel maar voor een periode van maximaal vijf jaar erkend zijn. Daarnaast is er de vaststelling dat in de meeste sectorale regelgevingen binnen het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin bepaald is dat erkenningen of vergunningen van onbepaalde duur verleend kunnen worden. De sector van de bijzondere jeugdbijstand is dus nog een van de weinige sectoren waar nog geen erkenningen van onbepaalde duur verleend kunnen worden. De vijfjaarlijkse erkenningscyclus zorgt niet alleen voor rechtsonzekerheid voor de private voorzieningen, maar creëert eveneens een administratieve last voor zowel het private initiatief als voor de Vlaamse administratie. Die administratieve last creëert in se geen meerwaarde: bij de vorige twee erkenningsrondes werd geen enkele aanvraag tot hernieuwing van de erkenning niet ingewilligd. De dynamische opvolging door Zorginspectie (via algemene en focusinspecties) en door het intern verzelfstandigd agentschap (IVA) Jongerenwelzijn op basis van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 1994 inzake de erkenningsvoorwaarden en de subsidiënormen voor de voorzieningen van de bijzondere jeugdbijstand, zoals het werd gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 14 februari 2014, zorgt ervoor dat de werking en de kwaliteit van de voorzieningen continu gemonitord wordt. De regelgeving bevat voldoende handvatten voor een remediëringsbeleid, met als ultieme sanctie het intrekken van de erkenning. Hierdoor wordt het formele evaluatiemoment, in de vorm van erkenningen voor een bepaalde duur gekoppeld aan een procedure tot hernieuwing van de erkenning, overbodig.

Projecten kunnen erkend worden voor een hernieuwbare termijn van maximaal vijf jaar. De beperking van de looptijd van projectmatig aanbod tot maximaal vijf jaar sluit aan bij de conclusies van de werkgroep 'projecten' van het IVA Jongerenwelzijn die als principe een maximale looptijd van vijf jaar naar voren schoof om het project te evalueren en desgevallend te werken aan reguliere en structurele verankering. Hiermee wordt tegemoetgekomen aan het advies van de Raad van State op punt 64 en 65.

Artikel 37

Dit artikel machtigt de Vlaamse Regering om de procedure voor erkenning van voorzieningen te regelen. Het bepaalt verder de samenstelling van het erkenningsdossier. De samenstellende delen van het erkenningsdossier zijn formeel administratieve stukken, een verslag van het Intersectoraal Regionaal Overleg Jeugdhulp van het werkgebied waarin de aanvrager is gevestigd en een inhoudelijke voorstelling van de doelstelling en pedagogische middelen van de voorziening.

Gevolg gevend aan het advies van de Raad van State (punt 61) wordt het woord "doorgaans" weggelaten uit beide leden van het ontworpen artikel 78/2, §1.

Daarnaast wordt niet artikel 10 van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp bedoeld maar artikel 10 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Gezien de volgorde die in de verwijzing was opgenomen, was dit niet duidelijk. Dit wordt rechtgezet in het ontworpen artikel 78/2, §3.

Daarnaast stelt de Raad van State de vraag of het hier gaat om een erkenningsvoorwaarde. De verwerking van de opgesomde gegevens, is geen erkenningsvoorwaarde maar vloeit wel voort uit de erkenningsvoorwaarde die opgesomd wordt in het ontworpen artikel 78/2, §2, 1°.

Artikel 38

Een erkende voorziening, die niet langer aan de algemene en specifieke erkenningsvoorwaarden voldoet, kan door de Vlaamse Regering worden aangemaand zich te conformeren binnen de termijn die door de Vlaamse Regering werd vooropgesteld. Indien de voorziening aan de aanmaning geen gevolg heeft gegeven, zal haar erkenning ingetrokken worden. De Vlaamse Regering zal de daartoe vereiste procedure vastleggen.

Artikel 39

De subsidieregeling zal zodanig worden uitgewerkt dat de doelstellingen en de eigenheid van de diverse categorieën van voorzieningen en projecten door deze regelgeving ondersteund worden.

Artikel 40

Dit artikel is ingeschreven om te kunnen ingrijpen in specifieke situaties die zich voordoen naar aanleiding van maatschappelijke tendensen. Aangezien deze niet op voorhand te voorspellen zijn, kan niet ingeschreven worden over welke ondersteuning het dan exact gaat. Het gaat om die ondersteuning die op dat moment nodig is om een bepaalde groep van minderjarigen te helpen opvangen of ondersteunen. Hier wordt geen gevolg gegeven aan het advies van de Raad van State onder punt 66.

Artikel 41

Artikel 78/6 is ingegeven door de zorg om de volksgezondheid te beschermen door het bestrijden van ziekten waartegen preventieve middelen bestaan. Het voorziet dat, tenzij er medische tegenaanwijzingen bestaan, aan de minderjarigen die zijn geplaatst overeenkomstig het decreet of een wet betreffende de opgave van maatregelen ten aanzien van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd, preventieve vaccinaties en inenting kunnen worden toegediend. De Vlaamse Regering zal bepalen in welke gevallen en onder welke voorwaarden en vormen die toediening plaatsvindt.

Dit artikel moet zo geïnterpreteerd worden dat het geen afbreuk doet aan de door de federale overheid verplicht gestelde inenting.

Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de opmerking van de Raad van State onder punt 14.

Artikel 42

Artikel 42 voorziet in de opheffing van de gerechtelijke maatregelen m.b.t. de plaatsing van VOS minderjarigen in een gemeenschapsinstelling op het ogenblik dat de bepalingen met

betrekking tot de nieuwe werking van de gemeenschapsinstellingen uit het decreet betreffende het jeugddelinquentierecht in werking treden. Op dat ogenblik is de transitieperiode voor VOS minderjarigen afgelopen en worden de gemeenschapsinstellingen exclusief bevoegd worden minderjarigen die een jeugddelict hebben gepleegd of daarvan verdacht worden.

Artikel 43

Gezien de overname van een aantal artikelen uit het decreet van 7 maart 2008 inzake bijzondere jeugdbijstand, dienen deze artikelen te worden opgeheven. Het gaat hier dan over de artikelen 3, 7 en 48 tot en met 53.

Artikel 44

De artikelen 16, 20 en 21, kunnen pas in werking treden als de nodige uitvoeringsbepalingen in werking zijn getreden. Daarom wordt het bepalen van de datum van inwerkingtreding van deze artikelen gedelegeerd aan de Vlaamse Regering.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Jo VANDEURZEN